

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL PACIENTŲ TEISIŲ IR ŽALOS SVEIKATAI ATLYGINIMO ĮSTATYMO NR. I-1562 2, 24,
26 IR 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4738 (TAP-21-876);
TAIS NR. 21-26752(2))

2021-07-20 Nr. NV-1713

Vilnius

Projekto rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projekto tikslas: pateikti Vyriausybės išvadą (pritarti su pastabomis) Seimo nario A. Verygos pateiktam įstatymo projektui, kuriuo siūloma:

- 1. nustatyti visų asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – Įstaiga), nepriklausomai nuo jų finansavimo šaltinio ar priskirto lygio, įmokų dydžio apskaičiavimo tvarką;*
- 2. nustatyti maksimalų atlygintinos turtinės žalos dydį;*
- 3. pakeisti Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos (toliau – Komisija) posėdžių kvorumo dydį, prašymų bei dokumentų pirminio įvertinimo tvarką ir Komisijos sprendimo priėmimo terminą;*
- 4. panaikinti įstatymo prieštaravimą Biomedicininį tyrimų etikos įstatymui ir nustatyti žalos atlyginimą, jei žala padaryta atliekant biomedicininį tyrimus, kurie kelia tik nedidelį nepageidaujamą laikiną poveikį;*
- 5. numatyti privalomą odontologo įtraukimą į Komisijos narius;*
- 6. patikslinti su įmokų mokėjimu susijusias kitas nuostatas: delspinigių skaičiavimo tvarką, išlaidas, subjektą, nustatantį išlaidas, priskirtinas sąskaitos administravimo išlaidoms,*

Dabartinė situacija:

1. Įstatyme nustatytas įmokų į sąskaitą, kurioje kaupiamos Įstaigų įmokos pacientų sveikatai padarytai žalai atlyginti, apskaičiavimo būdas atsižvelgiant į įstaigos lygmenį: pirminio lygio įstaigos moka 0,1 proc., o visos kitos – 0,2 proc. dydžio įmokas nuo praėjusių kalendorinių metų metinių pajamų už asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą. Siūloma nustatyti, kurias bendrąsias asmens sveikatos priežiūros paslaugas (nepriklausomai nuo asmens sveikatos priežiūros lygiui) teikiančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos moka 0,1 procento dydžio įmoką bei nustatyti, kad įmokų dydis apskaičiuojamas ne tik pagal pajamas už asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, bet ir pagal finansavimo sumos bei įmonės ar įstaigos bendrų pajamų dalį.

2. Maksimalus atlygintinos turtinės žalos dydis įstatymu nėra nustatytas. Neturtinės žalos dydžio nustatymo tvarka yra nustatyta Vyriausybės patvirtintame Turtinė ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos apraše. Kadangi sąskaitos dydis yra ribotas, siūloma nustatyti maksimalų atlygintinos turtinės žalos dydį – 60 tūkst. eurų (informacija apie apskaičiavimą nurodyta Įstatymo projekto aiškinamajame rašte).

3. Kadangi 6 Komisijos narių kvorumas praktikoje sukelia problemų, siūloma numatyti, kad Komisijos posėdžio teisėtumui pakanka 5 Komisijos narių dalyvavimo. Komisija į posėdžius renkasi du kartus per mėnesį, todėl neįmanoma per nustatytą 5 darbo dienų terminą gautus dokumentus perduoti Komisijai ir suorganizuoti Komisijos posėdį, kad jame ji priimtų sprendimą dėl trūkumų nurodymo pareiškėjui. Kad pagreitinoti Komisijos darbą, siūloma nustatyti, kad prašymo ir dokumentų, atitiktį sveikatos apsaugos ministro nustatytiems reikalavimams vertina sveikatos apsaugos ministro paskirtas Komisijos sekretorius.

4. Paciento sveikatai atlyginama tik žala padaryta teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, o žala, padaryta procedūrų, kurios atliekamos išimtinai biomedicininį tyrimų tikslais, neatitinka nustatytų

sąlygų. Biomedicininį tyrimų užsakovai ir tyrėjai, atlikdami biomedicininį tyrimus, kurie kelia tik nedidelį nepageidaujamą laikiną poveikį, turėtų draustis biomedicininio tyrimo užsakovo ir pagrindinio tyrėjo civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu. Siūloma nustatyti, kad žala atlyginama, jeigu Komisija nustato, kad ji padaryta ir atliekant biomedicininį tyrimą, kuris kelia tik nedidelį nepageidaujamą laikiną poveikį (jei tai nėra neišvengiama žala). Taip pat atitinkamai patikslinti neišvengiamos žalos sąvokos apibrėžtį.

5. Kadangi daug prašymų atlyginti žalą sudaro prašymai atlyginti odontologijos paslaugų teikimo metu patirtą žalą, siūloma įteisinti, kad Komisijoje privalomai būtų specialistas, turintis aukštąjį universitetinį odontologijos studijų krypties išsilavinimą.

6. Kiti Projekto Siūlymai: nustatyti, kad delpinigia mokami ne tik kai įstaiga laiku nesumoka įmokos, bet ir kai sumoka mažesnę įmoką, pavesti sveikatos apsaugos ministrui nustatyti išlaidas, priskirtinas sąskaitos administravimo išlaidoms, įtvirtinti Komisijos nario teisę pateikti atskirąją nuomonę.

Projekto esmė: siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui Nr. XIII P-4738 ir teikiami šie pasiūlymai:

- nustatyti, kad Komisijoje turi būti 3 (ne 2) sveikatos priežiūros specialistų nevyriausybinių organizacijų deleguoti atstovai, o SADM deleguoto atstovo siūloma atsisakyti;

- kadangi į sąskaitą įmokas moka ir dantų technikų laboratorijos ir odontologines paslaugas teikiančios įstaigos, kurios naudoja protezus, siūloma panaikinti šį dvigubą „apmokestinimą“ (pateikiama 27 straipsnio 1 dalies 1 punkto a) papunkčio formuluotė;

- nustatyti (27 straipsnio 4 dalis), kad delpinigia apskaičiuojami ir privalo būti mokami tik suėjus ketvirtosios įmokos mokėjimo terminui, kadangi VLK patiria didelę naštą administruodama įmokas, kai delpinigia skaičiuojami nuo itin mažų įmokų;

- papildyti nuostata dėl įmokų, panaikinus licenciją: jei einamaisiais kalendoriniais metais panaikinama įstaigos licencija, ji privalo sumokėti įmokos dalį, proporcingą mėnesių skaičiui, kuomet veiklos licencija galiojo;

- papildyti paslaugomis, kurias teikdamos, įstaigos moka 0,1 proc. dydžio įmoką, bei patikslinti įstatymo įsigaliojimą ir įgyvendinimo nuostatas.

Atitiktis Vyriausybės programai: siejasi su Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių plano 4.2.3 priemone „parengti ir priimti Pacientų teisių ir žalos atlyginimo įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriuo būtų tobulinamas „žalos be kaltės modelis““.

Derinimas: Nutarimo projektas suderintas su Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Valstybine ligonių kasa, Valstybine akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba ir Lietuvos pacientų organizacijų taryba. Argumentai dėl Teisingumo ministerijos pastabos dėl įstatymo nuostatų taikymo bei Lietuvos Respublikos odontologų rūmų pastabos dėl įmokų dydžio, kai įstaiga teikia skirtingo lygio paslaugas, pateikti derinimo pažymoje.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome nutarimo projektą patikslinti atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės redakcines pastabas, svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Patarėja

Aurelija Urbonienė

Aurelija Urbonienė, tel. +37070663813, el. p.